

Seinäjoen peruskouluissa järjestettävät uskonnolliset tilaisuudet

Mitkä koulun tilaisuudet ovat uskonnon harjoittamista ja mitkä eivät?

Koulu järjestää suomalaiseen kulttuuriperintöön liittyviä uskonnollisia tilaisuuksia yhteistyössä Seinäjoen evankelis-luterilaisen seurakunnan ja muiden kristillisten yhteisöjen kanssa. Ne ovat osa koulun toimintaa ja perustuvat lapsen oikeuteen omaan uskontoon eli positiiviseen uskonnonvapauteen. Tällaisia tilaisuuksia voivat olla esimerkiksi joulu- ja pääsiäiskirkko, uskonnolliset päivänavaukset tai ruokarukous. Niissä on kysymys uskonnon harjoittamisesta.

Yksittäinen uskontoon liittyvä elementti ei tee tilaisuudesta uskonnollista. Esimerkiksi hengellinen laulu päivänavauksessa, joulukuvaelma koulun tilaisuudessa, Suvivirsi kevätjuhlassa tai Enkeli taivaan joulujuhlassa ei ole uskonnon harjoittamista, vaan suomalaiseen kulttuuriperintöön tutustumista. Käytännön syistä kirkkorakennusta voidaan myös käyttää koulun kaikille yhteisien tilaisuuksien tapahtumapaikkana, kunhan varsinainen hartaudellinen elementti puuttuu. Tällaisissa tapauksissa on kyse koulun normaalista perustehtävästä.¹ Myöskään uskonnon ja elämänskatsomustiedon tunneilla yhdessä uskonnollisten yhteisöjen kanssa järjestettävät vierailut eivät ole uskonnollisia tilaisuuksia.

Koulu tiedottaa uskonnollisista tilaisuuksista ja huoltajat ilmoittavat osallistumisesta

Koulun alettua ensimmäisen luokan oppilaiden luvat selvitetään syys-lokakuun 2018 aikana. Huoltajilta tiedustellaan, osallistuuko oppilas kaikkiin koulun uskonnollisiin tilaisuuksiin, ainoastaan osaan niistä vai kieltäytyykö hän niihin osallistumisesta. Huoltajien tulee keskustella asiasta oppilaan itsensä kanssa. Jos tilanne myöhemmin muuttuu, ilmoittavat huoltajat koululle asiasta. Siirtymävaiheessa (lukuvuosi 2018–2019) uskonnollisiin tilaisuuksiin osallistumista tiedustellaan jo koulussa olevien oppilaiden huoltajilta kevään 2018 aikana. Jatkossa asiaa kysytään vain uusien 1. luokkalaisten huoltajilta. Oikeus kieltäytyä uskonnon harjoittamisesta perustuu negatiiviseen uskonnonvapauteen eli vapauteen uskonnosta.²

Koulut tiedottavat uskonnollisista tilaisuuksista koteja esimerkiksi syystiedotteessaan tai muussa vastaavassa. Uskonnollisten aamunavausten osalta koteja ei tiedoteta erikseen, vaan toimitaan kotien ilmoittaman lupamenettelyn mukaisesti. Mikäli opettaja käyttää ruokarukousta, hänen tulee kysyä lupa siihen osallistumiseen erikseen oppilaiden kodeista.

Niille, jotka eivät osallistu uskonnollisiin tilaisuuksiin, järjestetään muuta ohjelmaa

Oppilaille, jotka eivät osallistu uskonnollisiin tilaisuuksiin, järjestetään samanaikaisesti muuta opetussuunnitelman mukaista ohjelmaa. Korvaavan tilaisuuden pitää olla mahdollisimman samankaltaista ja yhtä mielekästä kuin uskonnollisen vaihtoehdon. Kirkossa pidettävän jumalanpalveluksen voi korvata esimerkiksi kulttuuriin liittyvällä vierailulla, kuten kirjaston järjestämällä kirjavinkkauksella tai retkellä museoon. Oppilaan poistuminen uskonnollisen tilaisuuden ajaksi pitää hoitaa mahdollisimman hienotunteisesti ja tarpeetonta huomiota välttämällä. Siksi uskonnollinen sisältö tulee pääsääntöisesti sijoittaa tilaisuuden alkuun ennen yhteistä osuutta.

¹ Perustuslakivaliokunnan mietintö 10/2002 vp ja 2/2014 vp.

² Perustuslain 11 § 2 momentti.